

Nr 695

Av herr **Bengtsson** i Göteborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 162 till årets riksdag har framlagts förslag till förordning om allmän varuskatt m. m.

Inledningsvis vilja vi framhålla, att vi icke kunna biträda förslaget om införande av en allmän varuskatt. Vi komma därför att vid frågans behandling i riksdagen rösta för avslag å den förevarande propositionen.

Skulle emellertid propositionen upptagas till saklig behandling, anse vi, att i det föreliggande författningsförslaget böra vidtagas ändringar i nedan angivna avseenden.

De svenska rederierna bedriva sin verksamhet i en mycket hård konkurrens med utländska rederier. Det är därför synnerligen angeläget, att den svenska sjöfartsnäringen icke belastas med några nya pålagor, som kunna medföra ökade svårigheter ur konkurrenssynpunkt. Den föreslagna varuskatten kan på sätt framgår av det följande i vissa fall leda till sådana verkningar. För att undvika onödiga tvister beträffande tillämpningen av den föreslagna förordningen är det av vikt, att en del ändringar göras i författningsförslaget, samt att i motiveringen till detsamma lämnas förtydliganden rörande innebörden av vissa bestämmelser i förslaget.

Undantagna från skatteplikt skola vara fartyg med en nettodräktighet om 20 registerton eller däröver, oberoende av om fartygen äro sysselsatta i utrikes eller inrikes trafik. Fartyg med mindre nettodräktighet än nyssnämnda skola däremot vara skattepliktiga. Uppmärksammas må, att till den sistnämnda gruppen av fartyg höra ett icke ringa antal båtar, som användas vid bogsering av större fartyg i och ur hamnarna. Dessa bogserbåtar utföra nödvändiga transporttjänster för de större fartygen och utgöra ett komplement till dessa. Bärningsbåtar, såväl större som mindre, utföra mycket värdefulla tjänster för handelsflottans fartyg. Så är även fallet med livräddningskryssarna. Att de nu nämnda båtarna skola hänföras till skattepliktiga varor är synnerligen orimligt, i all synnerhet som skatteintäkterna därav röra sig om relativt ringa belopp. Samtliga de ifrågavarande båtarna böra därför, oberoende av sin storlek, vara undantagna från skatteplikt.

Departementschefen framhåller, att skattefriheten för fartyg torde inbegripa reservdelar, fast inredning och dylikt, däremot inte lösa inventarier, förråd av förbrukningsartiklar och liknande (s. 188 i prop.). Detta uttalande synes strida mot vad departementschefen anför å s. 192, nämligen att skattefriheten även bör gälla varor avsedda för bruk å fartyg i utrikes

trafik. Då lösa inventarier, förråd av förbrukningsartiklar och liknande äro avsedda för fartyg i såväl utrikes som inrikes trafik, bjuder konsekvensen att alla varor av nu angivet slag skola vara undantagna från skatteplikt.

Enligt anvisningarna till 10 § hänföras icke till fartyg sådana farkoster, i fråga om vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Till denna grupp höra bl. a. flodsprutor och pontonkranar. Då dessa farkoster i regel framdrivas med egen maskin samt utföra tjänsteprestationer till fartyg i allmänhet, böra nämnda farkoster även vara undantagna från skatteplikt.

Försäljning av varor för bruk å fartyg i utrikes trafik skall vara skattefri. Departementschefen anser anledning icke föreligga att göra motsvarande undantag för den inrikes sjöfarten (s. 192). Då utländska rederier i en del länder med i regel väsentligt billigare driftkostnader än de svenska äga bedriva kustfart här i landet i konkurrens med svenska rederier, komma de sistnämnda genom skatteplikten för varor för bruk å svenska fartyg i inrikes trafik i ett än mera försämrat läge än för närvarande. Det kan icke vara rimligt att belasta de svenska rederierna med en dylik extra pålaga, som de utländska rederierna kunna komma ifrån genom inköp i utlandet av erforderliga varor för bruk ombord å sina fartyg. Svenska fartyg i inrikes trafik böra därför vara undantagna från skatteplikt beträffande de varor, varom nu är fråga.

Å s. 340 framhåller departementschefen att »med utrikes trafik förstås vad som enligt gällande tullförfattningar är att hänföra till sådan trafik». En uttrycklig bestämmelse härom bör införas i anvisningarna till 1 §.

Tjänsteprestationer å fartyg med en nettodräktighet om 20 registerton eller däröver skola vara undantagna från skatteplikt (s. 227). Denna generella skattefrihet för fartyg av nämnda storlek gäller oberoende av om fartygen äro sysselsatta i utrikes eller inrikes trafik. För undvikande av tvister härom bör i första stycket av anvisningarna till 11 § i det där angivna exemplet göras ett tillägg med förslagsvis »t. ex. fartyg med en nettodräktighet om 20 registerton eller däröver, oberoende av om fartygen äro sysselsatta i utrikes eller inrikes trafik». Därest yrkandet i det föregående om skattefrihet för bogser- och bärgningsbåtar, livräddningskryssare, flodsprutor och pontonkranar bifalles, böra tjänsteprestationer å dylika farkoster även vara undantagna från skatteplikt. Ett tillägg härom i nyssnämnda anvisningar bör även göras.

Enligt 11 § är tjänsteprestation skattepliktig, därest den huvudsakligen har avseende å skattepliktiga varor samt innefattar bl. a. servering. I anvisningarna till nämnda paragraf angives, att med servering förstås tillhandahållande av varor till förtäring på stället å därför iordningställd lokal eller plats. Ombord å fartyg i utrikestrafik tillhandahållas varor till förtäring åt såväl den ombordanställda personalen som passagerare. Sådan servering sker i särskilda lokaler i fartyget. Då försäljning av varor avsedda för bruk å fartyg i utrikes trafik skall vara skattefri, bör denna skattefrihet även gälla sådan tjänsteprestation, som innefattar all slags servering av

varor ombord å fartyg i utrikes trafik. En uttrycklig bestämmelse härom bör införas i anvisningarna till 11 §.

Vid en närmare granskning av det föreliggande författningsförslaget har tveksamhet uppkommit, huruvida stuveriarbete skall anses vara hänförligt till sådana tjänstestationer som äro skattepliktiga. Dylikt arbete utföres som bekant vid lastning och lossning av fartyg i såväl utrikes som inrikes trafik. Detta arbete kan omfatta skattepliktiga varor. Av ordalydelsen till 11 § jämte därtill hörande anvisningar framgår ej, huru den nu föreliggande frågan skall bedömas. Departementschefens uttalande å s. 226 angående beskattning av transporttjänster ger emellertid vid handen, att stuveriarbete skall vara undantaget från skatteplikt. En uttrycklig bestämmelse i detta ämne bör i förtydligande syfte införas i anvisningarna till 11 §.

Enligt förslaget skola investeringsvaror icke vara undantagna från skatteplikt. Detta kommer att medföra en fördyring av de varor, som tillverkas av industrien. Vad särskilt angår varvsindustrien kommer varuskatten för ovannämnda varor att leda till ökade fartygspriser. En utveckling i sådan riktning är till stort men för svenska rederier. Med hänsyn till konkurrensen från utländska varv kommer den föreslagna beskattningen av investeringsvaror att vara till stor skada för svensk varvsindustri. Av anförda skäl böra investeringsvarorna därför vara undantagna från skatteplikt till varuskatt.

Till sist må erinras om att departementschefen av anförda skäl icke ansett sig kunna biträda ett från näringslivets sida framlagt förslag om ett särskilt restitutionsförfarande i samband med införandet av en skatt av nu förevarande natur. Då det ofta torde komma att inträffa att en säljare av varor avsedda för bruk å fartyg i tveksamma fall anser sig böra uttaga varuskatt, ehuru köparen anser sådan skatt ej böra ifrågakomma, är det angeläget, för att undvika en onödig fördyring av varan för köparen, att säljaren har möjlighet att erhålla restitution för en felaktigt uttagen varuskatt och därigenom kunna kompensera köparen för den merkostnad, denne åsamkats till följd av den uttagna varuskatten. Av anförda skäl är av stor vikt, att författningsförslaget kompletteras med föreskrifter om ett restitutionsförfarande.

Under återropande av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:t proposition nr 162 med förslag till förordning om allmän varuskatt m. m. måtte vidtaga de ändringar och förtydliganden i förslaget, som ovan begärts; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 6 november 1959

Bengt Bengtsson

Eva Karlsson

Lennart Stiernstedt